

LUBOMÍR STANČEK

HODINA
S PROROKOM
ELIÁŠOM

Dramatické spracovanie proroka Eliáša
14 obrazov

O S O B Y:

Boh.

Kňaz.

Paľko, Jožko, Zuzka, Anka, deti.

Eliáš, prorok.

Sluha Eliášov.

Elizeus, Eliášov spoločník.

Žena zo Sarepty.

Chlapec, jej syn.

Achab, kráľ Samarie.

Jezabel, jeho žena, kráľovna.

1. sluha, 2. sluha, 3. sluha, sluhovia Jezabel.

1. radca, 2. radca, radcovia kráľa Achaba.

Pisár.

Abdiáš, správca domu.

Benadad, kráľ Aramu.

Vojaci.

Lud, muži, ženy a deti.

Obraz 1.

Javisko predstavuje triedu - jednoduchý priestor na katechézu. Deti šantia, zazvoní zvonec. Deti si rýchle sadajú do lavíc-stoličky. Prichádza kňaz (v reverende), deti vstanú, kňaz im dá pokyn, aby si sadli. Začína hodina náboženstva. Deti sa počas hodiny, pri otázkach kňaza, hlásia.

Kňaz. Posledné štyri týždne sme si veľa rozprávali o najväčšom prorokovi Starého zákona.

Paľko (skočí mu do reči, bez prihlásenia sa). Jánovi Krstiteľovi.

Kňaz (príde bližšie k Paľkovi, chytí ho za pleco). Áno, Jánovi Krstiteľovi, ale zase si zabudol na slušnosť.

Paľko (nahlas). Viete, pán farár, už to viem skoro všetko naspamäť. V kostole, na náboženstve, i doma som o ňom, po tieto dni, stále počúval. (Ukazuje na prstách.) Viem, že jeho otec bol Zachariáš a matka Alžbeta. Viem, že jeho matka sa stretla s Pannou Máriou ešte skôr, ako sa Ján narodil. Viem, že vyrastal na púšti. Viem, že nepil alkohol a žil veľmi striedmo, až prísne. Pripravoval ľudí na príchod Pána Ježiša.

Zuzka. A ja viem, že Ján nosil rúcho z tavej srsti, kožený pás okolo bedier a potravou mu boli kobyľky a lesný med.

Paľko. A za Jánom prichádzali mnohí ľudia a dávali sa od neho krstiť, pričom vyznávali svoje hriechy.

Anka. Napomínal ľudí. Často hovoril ľuďom: "Kto má dvoje šiat, nech jedny dá tomu, čo nemá žiadne, a kto má niečo na jedenie, nech urobí podobne!" Hovoril im, aby nikomu neubližovali.

Jožko. A mne sa na Jánovi páčilo, ako sa nebál Herodesa. Ján verejne pred ľuďmi vyčítal Herodesovi: "Nesmieš žiť s manželkou tvojho brata." Herodias, jeho zákonná manželka, preto Jána nemala rada.

Zuzka. Preto musel tiež zomrieť v Herodesovom žalári, keď si dcéra Herodiady za svoj tanec pred Herodesovými hosťami, na podnet matky, žiadala hlavu Jána Krstiteľa ako odmenu.

Kňaz (usmeje sa na deti). Mám z vás radosť. Vidím, že dávate pozor. My sa však učíme nie Nový zákon, ale máme

hodinu Starého zákona. Možno neviete, ale to o čom vám chcem dnes rozprávať súvisí s Jánom Krstiteľom. Keď raz Pán Ježiš učil apoštolov a dokazoval im, že On je ten očakávaný Mesiáš, jeden z apoštolov mu povedal: "Prečo teda hovoria zákonníci, že najprv má prísť Eliáš?" A vtedy im Pán Ježiš odpovedal: "Eliáš už prišiel, ale ľudia ho nepoznali a urobili s ním čo chceli. Tak aj ja budem trpieť od národa." Vtedy učeníci pochopili, že im hovoril o Jánovi Krstiteľovi.

Paľko (prosiaco). Porozprávajte nám o tom Eliášovi, prosím...

Kňaz (usmeje sa na Paľka, pohladí ho). Paľko, Paľko, však to práve chcem. Hovorili sme si o smutných udalostiach po smrti kráľa Šalamúna. Národ, ktorý sa skladal z dvanástich kmeňov sa rozpadol na dve časti. Jeroboam sa zmocnil desiatich kmeňov a Roboamovi zostali dva kmene. Toto všetko dopustil Pán Boh preto, lebo ten múdry kráľ Šalamún na konci svojho života opustil pravého Boha Izraelského národa a dal sa zviest' svojimi ženami, ktorých mal mnoho a začal sa klaňať ako ony cudzím, falošným, nie živým Bohom - Ašere, bohyni Sidončanov, Kamasovi, bohu Moabčanov a Malachovi, bohu Amončanov. Jeho otec Dávid bol vernejší Bohu. Jeroboam dal uliatať zlaté telce a zviadol ľud od pravého Boha. Začal stavať oltáre na kopcoch a ustanovoval ľudí, ktorí neboli z rodu Léviho, za kňazov. Jeroboam sám ustanovil sviatky a prinášal obeť zlatým telcom, ktoré dal zhotoviť. Keď raz prinášal obeť na oltári, zo zástupu vystúpil muž Boží z Júdska a na pokyn Pána zvolal: "Oltár! Oltár sa rozpadne!", a oznámil trest, čo bude nasledovať, pretože prestúpili Božie príkazy. Jeroboam ukázal na Božieho muža a zvolal: "Chyťte ho!" Vtom mu uschla ruka, ktorú mal proti nemu natiahnutú, takže ju nemohol pritiahnúť k sebe. Bol to zlý a nehodný kráľ. *(Počas svojej reči môže sa prechádzať pomedzi lavice-stoličky, zastat' alebo sadnúť.)*

Podobne i druhý Šalamúnov syn, Roboam, ktorý vládol len nad dvoma kmeňmi sa klaňal falošným bohom.

I napriek tejto nevernosti kráľov Boh nikdy neopustil tento národ a prostredníctvom svojich prorokov ustavične národ napomínal, aby zachovávali Božie príkazy. Cez prorokov Boh zasahoval do dejín národa, z ktorého sa mal narodiť očakávaný Mesiáš, Vykupiteľ a Pán. Medzi významných mužov vyvoleného národa patrí aj Eliáš. O Eliášovi hovorí teda i Pán Ježiš ako o mužovi odvážnom, ktorý sa nebál ľudí, keď plnil to, čo mu

prikázal Boh. Eliáš bol muž bohobožný. Takže opis Eliáša sa vzťahuje aj na Jána Krtsiteľa.

Bolo to za čias kráľa Achaba, ktorý dal postaviť oltár Bálovi, ale i bohyni Ašere, keď mal za ženu Jezábel, keď staviteľ Hiel do základov opevnenia mesta Jericha dal zakopať, ako obeť za šťastné dokončenie stavby, svojho najmladšieho syna Abirama. Podobné ľudské stavebné obety boli v tých časoch obvyklé, veď vraždili malé deti v rozpálených sochách bôžikov. Vtedy Eliáš, Tesban z Galaádu, bol povolaný za proroka.

Obraz 2.

Javisko predstavuje krajinu. V strede javiska je položený stupeň, ktorý znázorňuje kopec - nerovnosť krajiny. Tma. Kňaz stojí v rohu javiska. Osvetlený je iba Eliáš, ktorý prichádza z pravej strany javiska podopierajúc sa palicou. Boh-hlas spoza opony. Pri reči Boha osvetľovať oponu v zadnej časti bodovým reflektorom, meniť silu svetla.

Boh. Eliáš, Eliáš...

Eliáš (strhne sa, pozrie sa smerom hore - k reflektoru, zahalí si tvár plášťom a padá na kolena opierajúc sa o palicu). Odíď odtiaľto, obráť sa na východ a skry sa pri potoku Karit, ktorý je východne od Jordána! Z tohto potoka budeš piť. Krkavcom som prikázal, aby sa postarali o tvoju potravu

Eliáš (ide smerom k stupienku - kopcu, sadá, skloní hlavu, premýšľa).

Kňaz (hovorí v tme, nie je osvetlený). Eliáš poznal, že to čo počul musí uposlúchnuť. Nevie, čo ďalej s ním má v pláne Boh. Boh si to praje, plní vôľu Boha. Odchádza. Cesta do Zajordánska, k potoku Karit, je dlhá. Trvá mu celé tri dni. Usadí sa pri potoku Karit, ktorý je východne od Jordána. Prichádza ráno. Nemá strach, čo bude ďalej. Plní vôľu Boha. Prilietla krkavec a prináša mu chlieb. Celý deň myslí na hlas, ktorý ho poslal na toto miesto. Večer prilietla krkavec a prináša mu mäso. Vody má dostatok z potoka. Večer strieda ráno. Deň za dňom Eliáš čaká na nový pokyn, čo má robiť ďalej. Cíti ticho samoty. Toto ticho mení vnútro Eliáša. Sám cíti, že sa s ním čosi deje. Vie, že plní Božiu vôľu. Nepočíta dni čo trávi tu v tichu a samote. Dozrieva v ňom

akási sila. Už to nie je on, čo prvý raz počul hlas, ktorý mu prikázal opustiť rodisko a ísť sem k potoku Karit. Po čase spozoroval, že potok vysycha. Eliáš nevie, že Boh zoslal na krajinu sucho. V jednej chvíli, keď to rovnako ako prvý raz najmenej očakával, je oslovený.

Boh. Eliáš, Eliáš...

Eliáš (podobne ako pri prvom oslovení). Vstaň a choď do Sarepty, ktorá je pri Sidone, a usad' sa tam, lebo som tam prikázal jednej vdove, aby ťa chovala! (Odchádza. Tma.)

Kňaz (osvetlený). Sarepta je malá dedinka, medzi Tyrom a Sidonom. Eliáš ešte nevie, že ho Boh posielala k pohanom, aby aj im hlásal o pravom Bohu. Židia s pohanmi neudržiavali priateľské kontakty. Nad tým sa teraz Eliáš nezastavuje. V tichu pri potoku sa rozhodol, plniť to, čo od neho bude žiadať Boh.

Obraz 3.

Javisko predstavuje priestor pred mestskou bránou. V ľavom rohu javiska, ktorý predstavuje priestor pred mestskou bránou, sú roztrúsené triesky dreva. Z ľavej strany prichádza žena, v ruke drží krčah na vodu. Prichádza k mestskej bráne, položí krčah na zem a začína zbierať triesky dreva. Svetlo.

Kňaz (zľava). Keď prichádzal k mestskej bráne bol veľmi hladný. Niekoľko dní už nejedol. Od chvíle, čo počul druhý raz hlas, krkavec sa neobjavil. Pri bráne zbadal ženu, ktorá zbierala drevo.

Eliáš (prichádza zprava, pozerá sa ženu a pochvíli). Žena, načri mi do nádoby trochu vody, aby som sa napil.

Žena (prekvapene sa pozrie na muža). Ty, žid, odo mňa, ženy ponahky, pýtaš vodu?

Eliáš. Som smädný. Mám za sebou dlhú cestu. Som unavený.

Žena. Vidím to na tvojich šatách. (Kladie na zem triesky dreva, berie krčah a ide po vodu).

Eliáš (pozerá sa za ženou a po chvíli za ňou zavolá). Dones mi, prosím, so sebou aj smidku chleba!

Žena (sa vráti, smutne). Na život Pána, Boha tvojho, nemám nič upečeného, iba za priehrštie múky v hrnci a trochu oleja v krčahu. Práve zbieram zo dve triesky dreva, potom pôjdem

a pripravím to sebe a svojmu synovi. Keď to zjeme, môže zomrieť.

Eliáš. Neboj sa! Chod' a urob, ako hovoríš, lenže najprv priprav z toho malý pecník mne a dones mi ho! Sebe a svojmu synovi pripravíš potom.

Žena. Odpusť mi cudzinec. Mám v úcte cudzincov. Vidím na tebe, že si hladný, si však muž. Uvaž, mám syna, je veľmi hladný, a keď nehľadím na seba... aspoň synovi chcem utíšiť hroznú bolesť hladu. (*Odvráti sa od Eliáša, pre seba*). Dlho už nám nepršalo. Zásoby úrody sa minulí a nová úroda, nie je žiadna. Podochol dobytok a ľudia umierajú hladom. (*Tvár si dá do dlaní a plače*).

Eliáš. Žena, takto hovorí Pán, Boh Izraela: "Z hrnca neubudne múka a z krčaha nebude chýbať olej až do dňa, keď Pán na zem zošle dážď."

Žena (radostnejšie). Hovoríš, že Pán, Boh Izraela, hovorí, že v mojom krčahu nebude chýbať olej?... Hovoríš, že Pán dá zemi dážď? ... (*Pristúpi bližšie k Eliášovi, zadíva sa naňho, zvedavo.*) Ty si prorok? (*Odchádza zamyslená. Eliáš pozerá za ňou, po chvíli odchádza na opačnú stranu. Tma.*)

Kňaz (zľava, osvetlený). Žena, pohanka, uverila, že muž pred ňou je Boží muž. Nepochybuje, že to čo jej povedal je pravda. Ide pripraviť pokrm. Dôvera v Boha sa vždy vypláca. Boh je Bohom všetkých, i pohanov. Kto v neho skladá dôveru, bude vypočutý. Boh na tejto žene ukazuje svoju lásku o človeka. Človek však musí Bohu dať odpoveď. I žena je oslovená a jej skutky hovoria o kladnom postojy k slovám. Vrátila sa a bola svedkom, že slová tohto muža, ktorý ju oslovil, sa splnili. Najedol sa Eliáš, jedla i ona a celý jej dom. Od toho dňa neubudlo z hrnca múky a z krčaha nechýbalo oleja podľa slova Pánovho. Boh však mal s Eliášom ešte iný plán. (*Odchádza. Svetlo.*)

Žena (s plačom vybehne zľava, chodí hore-dole, chytá si hlavu a lamentuje). Ó, prečo, prečo... Mala som strach o svojho syna, myslela som viac na neho ako na seba. Ja nešťastná. (*Zúfalo sa vrhá na chlapca - svojho mrtvého syna, ktorý leží na zemi v prednej časti javiska, berie si jeho tvár do rúk, bozká a kladie do lona, narieka*). Ó, synček môj. Mám len teba. Nikoho nemám okrem teba... Ja nešťastná. Ó, synček môj drahý. (*Pozrie na syna.*) Myslela som, bude mi oporou v mojej starobe a teraz toto! (*Pomaly ho kladie na zem, pozerá do diaľky.*) Počas hladu som si priała, aby prvý

zomrel on, aby sa netrápil. Teraz, keď hlad pominul... (Rozplače sa a položí svoju hlavu na hrud' dieťaťa).

Eliáš (počas výstupu ženy prichádza, v ticho sleduje ženu.) Žena, nesmúť. Choroba tvojho syna je v rukách Boha Izraelovho. Zabudla si koľko dobroty ti Boh preukázal.

Žena (vyčítavo, ale tiež i bojzливо). Prišiel si mi pripomenúť môj hriech a usmrtiť môjho syna? Bojím sa ťa, Eliáš, a bojím sa i tvojho Boha. Boh je s tebou a spomenul si tu pri mne na môj hriech, a zaň ma chce potrestať na mojom synovi. (Pozerá na chlapca a precítene.) Choroba sa mu zhoršovala a teraz je už koniec, prestal dýchať. (Plač).

Eliáš (vážne). Daj mi svojho syna! (Žena váha, rozhodne sa - ukazuje na syna, vstáva a odchádza na druhú stranu - k zadnému rohu javiska. Eliáš pristupuje k chlapcovi, padá na kolena tvárou k ľuďom, dviha ruky... nahlas.) Pane, Bože môj, či chceš aj ženu, u ktorej som hosťom, urobiť nešťastnou, že usmrcuješ jej syna? (Potom tri razy urobí úklon nad chlapcom - pomaly a pokračuje). Pane, Bože môj, nech sa, prosím, vráti duša tohto chlapca do jeho tela! (Úder. Chlapec sa prebúda, pomaly si pretiera oči a vstáva, Eliáš mu pritom pomáha, berie ho do náručia a nesie plačúcej matke, ktorá celý ten čas zúfalá stojí, prípadne zo zahalenou tvárou.) Žena, žena! (Na druhú zvolanie "žena", tvár ma stále zahalenú-môže držať tvár aj rukách, sa obráti, pozerá, bez slova vystiera ruky.) Pán ti vracia tvojho syna. Duša chlapca sa vrátila do jeho tela.

Žena (natešená beží k svojmu synovi, berie ho do náručia, objíma, plače od radosti i smeje sa). Syn, syn môj, žije. Nie je mŕtvy.

Eliáš. Áno, tvoj syn žije!

Žena (pristúpi k Eliášovi spolu s chlapcom). Áno, teraz viem, poznám, že si muž Boží, a že slovo Pánovo, ktoré máš v ústach, je pravdivé.

Eliáš. Aj ja som spoznal a uveril som, že ten čo sa celý odovzdá Bohu, kto uverí jeho slovám, Boh ho neopustí. Boh dá silu, ktorá dokáže vracat' život, ktorá víťazí. (Žena a chlapec hľadia na Eliáša. Eliáš rozpäté ruky a oči upreté hore.) Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela, za všetko čo týmito rukami dáva ľuďom. (Žena kľakne na kolena k svojmu synovi). Oslavujem ťa, Pán celého sveta, všetkých ľudí, zvierat i vtákov. (Tma.)

Obraz 4.

Ako pri 3. obraze.

Kňaz (osvetlený.) U židov bolo iné počítanie dní a rokov. Počítal sa za celý deň, či rok i takým, ktorý nebol celý, len sa započal alebo sa dokončil. Boh dopustil na krajinu sucho na tri kalendárne roky, ale v celku trval len rok a niekoľko mesiacov. Z prvého roku len jeden, posledný mesiac, druhý rok celý a z tretieho roku zase len jeden, prvý mesiac. A na konci tohto mesiaca oslovil Pán Eliáša.

Boh. Eliáš, Eliáš... (*Eliáš strhne sa, nebojí, podíde dopredu*). Chod', ukáž sa Achabovi, potom dám zemi dážďa!

Kňaz. Eliáš neváha. Je predsa v rukách Boha. Nevie, že Samaria trpí hrozným hladom. Práve v tomto čase kráľ volá svojho správcu Abdiáša, ktorý si veľmi ctí Pána, a keď Jezabel mu pred tromi rokmi prikázala pozabíjať Pánových prorokov, skryl Abdiáš sto prorokov a po päťdesiatich ich schoval v jaskyni a zásoboval ich chlebom a vodou.

Obraz 5.

Javisko predstavuje Achabov palác. V strede je trón, na ktorom sedí kráľ, po boku trónu stoja ženy-služky a ovievajú kráľa, vedľa nich stojí stráž-vojaci, kráľ je smutný. Vstáva s trónu a chodí hore-dole.

Vojak (pribehne). Prichádza správca domu, Abdiáš!

Achab (ide mu v ústrety. Správca prichádza so svojim sprievodom-vojákmi, ukloní sa.) Abdiáš, chod' v krajine ku všetkým vodným prameňom a ku všetkým potokom, azda nájdeme trávu a uživíme kone a mulice a nemusíme zo zvierat nič zmárniť. Rozdelíme si krajinu - ty pôjdeš a prejdeš cez Efraimské pohorie, ja prejdem až Zajordánsko. Zober si polovicu môjho vojska. Toto je hrozný trest, ktorý na nás zoslal Boh, cez Eliáša. Je to trest, že som dal rozkaz postaviť v Samarii oltár Bálovi.

Abdiáš. Čo na to, Jezabel, kráľovna? Vie o tomto počínaní? Alebo stále dúfa, že jej kňazi vyprosia dážď? Stále nenávidí

Eliáša? (*Obzerá sa*). Národ hrozne trpí. Ľudia i zvieratá hynú. Národ reptá, bojí sa však viac kráľovnej ako teba. Hovoria o kráľovi, že trest zapríčinil on, pretože dal sa ovládať kráľovnou Jezabel.

Achab. Áno, znejú mi často, nielen cez deň v ušiach, ale i v noci sa často zobúdzam na slová, ktoré mi povedal pred vyše troma rokmi Eliáš: "Na život Pána, Boha Izraelovho, v ktorého službe stojím, nebude v týchto rokoch rosy ani dažďa, ak len nie na moje slovo." Viem, že si ľud myslí, že suchotu zapríčinil Eliáš, ten zloduch, bohovia nám pomôžu. Jezabel a kňazi prinášajú obete. Zatiaľ nič. Ach, potrebujeme vodu, vodu...

Abdiáš. Ťažká je pred nami cesta, a ešte ťažšia úloha: Najst' trávu pre kone a mulice. Do skorého stretnutia, kráľ Achab. (*Otočí sa k svojim vojakom-sprievod.*) Vojaci, prichystajte sa na cestu! Ešte dnes vyrážame! (*Tma.*)

Obraz 6.

Javisko predstavuje krajinu-stretnutie Abdiáša s Eliášom.

Kňaz (*zľava, osvetlený*). Pán sa stará o svoje cesty. Svojich si vedie tam a tak, ako to on chce. Ten, kto sa odovzdá do rúk Boha, nemusí mať strach aj keď ho Pán postaví zoči-voči najväčším nepriateľom Boha. Eliáš je na ceste k Achabovi. Tak si to praje Boh. (*Odíde. Svetlo.*)

Abdiáš (*prichádza zľava, Eliáš prichádza zprava. Abdiáš ho spozná, príbehne k nemu*). Si to ty, pán môj, Eliáš?

Eliáš. Ja. Choď a povedz svojmu pánovi: Je tu Eliáš!"

Abdiáš (*prestrašene*). Pán môj, čím som sa previnil, že vydávaš svojho sluhu do ruky Achabovej, chceš, aby ma zabil? Na život Pána, Boha tvojho, niet národa, ani kráľovstva, kde by kráľ Achab nebol poslal hľadať ťa a keď mu povedal: "Niet ho", vyžiadal si od kráľovstva a národa prísahu, že ťa nemožno najst'. A ty teraz vravíš: "Choď, povedz svojmu kráľovi: Tu je Eliáš! A keby som odišiel od teba, Duch Pánov ťa odnesie kto vie kam a ak ja potom pôjdem a oznámim to Achabovi, a nenájdu ťa, zabije ma. A ja som predsa od malička ctiteľom Boha. Či ti nepovedali Eliáš, čo som urobil, keď Jezabel zabíjala Pánových prorokov? Že som z Pánových

prorokov sto mužov schoval po päťdesiatich v jaskyni a živil som ich chlebom a vodou? A ty teraz vravíš: "Choď, povedz svojmu pánovi: "Eliáš je tu!", aby ma zahubil.

Eliáš. Na život Pána zástupov, v službe ktorého stojím, dnes sa mu ukážem. Koho sa mi treba viac báť, Boha či človeka? Boh, môj Pán, ma posielal, preto sa nebojím Achaba ani Jezabel.

Abdiáš. Achab dal rozhlásiť, že všetko čo postihlo národ, všetko to čo prinieslo sucho, si zapríčinil ty Eliáš. Jezabel strojila ti úklady. Má v rukách kráľa a verejne rozhlasovala, že pokiaľ sa nezbaví Eliáša, nezbaví sa nešťastia. A teda ty chceš, pán môj, predstúpiť pred túto rozzúrenú levicu? Boh nech ťa uchová.

Eliáš. V Božích rukách sme všetci - ja, ktorý som prijal ísť oznámiť trest za zlo čo páchal kráľ a za to, že zviedol z cesty národ, keď staval oltáre cudzím bôžikom a v rukách Boha je i kráľ Achab a jeho žena Jezabel. (*Zľavého zadného rohu prichádza kráľ so svojim sprievodom, jeden z Abdiášových vojakov ho spozoruje, oznámi to potichu Abdiášovi*). Na nich chce Boh ukázať svoju moc.

Abdiáš (preľaknute). Pozor! Pozri, prichádza kráľ so svojimi vojakmi. Odíď Eliáš!

Achab (prichádza bližšie k Abdiášovi a Eliášovi). Si to ty, záhubca Izraela?

Eliáš. Nie ja zapríčiňujem záhubu Izraela, ale ty a dom tvojho otca, pretože ste opustili Pánove príkazy a išli ste za bálmi. Teraz však pošli a daj zvolať ku mne celý Izrael na vrch Karmel. Zavolaj aj 450 prorokov Bála a 400 prorokov Ašery, ktorí jedávajú zo stola Jezabely.

Achab. V poriadku. (*Otočí sa k sprievodu a kývne rukov.*) Pisár, zaznamenaj rozkaz pre všetkých, ktorí podliehajú kráľovi Achabovi. Nech na horu Karmel sa zhromaždia všetci proroci Bála i Ašery. Nech sa na mieste rozhodne, kto priniesol nešťastie na národ. Kto je skutočný, pravý Boh. Boh Eliáša alebo Bál a Ašera. (*Tma.*)

Obraz 7.

Javisko predstavuje horu Karmel. Na vyvýšenom mieste (pódium) sú postavené dva oltáre, okolo stojí ľud - muži, ženy a deti, proroci Bála, vzadu Achab so svojim sprievodom, medzi nimi v popredí javiska na jednej strane stojí Eliáš so svojimi sluhami a na druhej Abdiáš a jeho vojaci.

Kňaz (zľava, osvetlený). Vtedy pristúpil k všetkému ľudu, dohovárал mu: "Dokedy budete pokukávať na dve strany? Ak Pán je Boh, choďte za ním a ak Bál, choďte za tým!" Ľud mu nič neodpovedal.

Eliáš. Ja sám som zostal z prorokov Pánových, prorokov Bálových je však 450 mužov.

Abdiáš. Spor, ktorý Boh je pravý, či Boh Eliáša alebo proroka Bála, rozhodne obeta. Prineste dvoch býkov; proroci Bála si vyberú jedného, nech ho rozsekajú a poukladajú na drevo, ale oheň nech nepodkladajú. Potom pripraví Eliáš druhého býčka, položí ho na drevo, ale oheň nepodloží. Každý bude vzývať svojho Boha, komu sa obeta zapáli, toho Boh je pravý.

Ľud (so súhlasom potriasajú hlavy). Tak nech sa stane. Táto obeta rozhodne, či Boh je pravý.

Kňaz. Eliáš vyzval Bálových kňazov, aby si vybrali býčka a pripravili si najprv obeť, lebo ich bolo viac. Potom vzývali svojho boha, ale oheň nepodkladali. Vzali býčka, pripravili ho a vzývali meno Bála od rána až do poludnia volaním:

Muži (dvíhajú ruky). Bál, vyslyš nás! (3x)

Kňaz. No nebolo hláska, nebolo odpovede. A skákali okolo oltára, ktorý spravili. Na poludnie sa im Eliáš posmieval a vravel:

Eliáš. Kričte nahlas, je predsa boh! Azda je zamestnaný, alebo sautiahol, alebo odcestoval, alebo azda spí, nech sa zobudí!

Muži (ako vyššie). Bál, vyslyš nás! (3x)

Kňaz. Kričali teda nahlas, potom si podľa svojho zvyku mečmi a oštepami robili zárezy, až boli zaliati krvou. A keď prešlo poludnie, začali zúriť až po dobu obety, to znamená, keď sa začalo stmievať, ale nik sa však neozval, nik neodpovedal, nik si nevšimával. Vtedy prehovoril Eliáš

k všetkému ľudu.

Eliáš (obráti sa k ľudu). Priblížite sa ku mne. (Niektorí zo zástupu sa priblížia. Ukáže rukou.) Hľa, tento oltár je z dvanástich kameňov ako je kmeň Izraela.

Kňaz. Na oltári Eliáš poukladal drevo a rozsekaného býčka položil naň. Potom povedal: Naplňte štyri vedrá vodou a vylejte na obeť a na drevo! Nato vravel: I po druhý raz! Urobili to i po druhý raz. Vtedy povedal: I po tretí raz! A spravili to aj po tretí raz, takže voda tiekla okolo oltára. (Odchádza.)

Abdiáš. Je čas obety prorok Eliáš.

Eliáš (upriami svoj zrak hore, zodvihne a roztvorí ruky). Pane, Bože Abrahámov, Izáka a Izraela, dnes nech sa dokáže, že ty si Boh v Izraeli, ja som však tvoj služobník a že som toto všetko urobil na tvoje slovo! Vyslyš ma, Pane, vyslyš, nech tento ľud sa dozvie, že ty si Pán, Boh, a ty obrátiš ich srdce naspäť! (Zahrmi, zapáli sa svetlo na oltári.)

1. muž (nahlas). Oheň spadol z neba a zapálil obeť.

2. muž. Horí voda v jarčeku.

Muži. Horí, horí, horí...

Ľud (ženy padajú na kolena). Pán je Boh! Pán je Boh!

Eliáš. Pochytajte prorokov Bálových, nech z nich neujde ani jeden. (Proroci sa rozutekajú na obidve strany.)

3. muž (ukáže prstom na prorokov Bála). Na nich!

2. muž. Chytte ich! Nech nik neutečie! (Muži chytia prorokov a odvedú preč). K rieke Kišoň s nimi.

Ženy. Smrť Bálovým prorokom. Smrť. Zvádzali nás. Trest si zaslúžia. (Muži sa vrátia.)

Eliáš (vyjde na vrch-pódium a ukáže smerom k Achabovi). Kráľ Achab, jedz a pi, lebo počuť člapot dažďa! (Achab je jedlo, ktoré mu priniesol sluha. Eliáš sadne si, hlavu dá medzi kolena, po chvíli.) Choďte hore a pozri sa smerom k moru!

1. sluha (vystúpi zo zástupu, prejde dopredu, pozerá sa do diaľky pred sebou, po chvíli sa vráti k Eliášovi). Niet ničoho!

Eliáš (obráti sa k svojmu druhému sluhovi). Choďte hore a pozri sa smerom k moru!

2. sluha (urobí to isté ako predchádzajúci sluha, ľud sa medzi sebou baví). Niet ničoho! (Pritom rozhadzuje rukami.)

Eliáš (obráti sa znovu k 1. sluhovi). Choďte hore a pozri sa smerom k moru!

1. sluha (ako vyššie, po chvíli prevrapený a udychčaný pribehne k Eliášovi, ukazuje prstom hore). Hľa, od mora vystupuje obláčik, ako mužská dľaň! (Ukáže na svoju ruku.) Obláčik malý ako ľudská dľaň.

Eliáš. Chod' a oznam Achabovi: "Priahaj a choď dolu, aby ťa nezdržal dážď! (Achab a sprievod odchádzajú.)

1. žena. Pozrite, oblaky.

2. žena. Bude pršať.

3. žena (dvíhne hore ruky). Konečne dážď.

4. muž. Nebo sa zatahuje. Konečne dážď!

2. muž. Po štyroch rokoch dážď.

všetci (dvíhajú ruky a volajú). Prší, prší, prší!

4. muž. Boh Eliášov je náš Boh.

1. žena. Skutočne Eliášov Boh je mocný.

3. muž. Videli ste ako Achab uchodil na voze?

3. žena. Ponáhlal sa k Jezabel.

2. žena (rýchlo). Podme domov...

Obraz 8.

Javisko predstavuje Achabov palác. Achab sedí na tróne a jeho žena Jezabel rozhnevaná chodí hore-dole.

Jezabel. Tak hovoríš, že Eliáš porazil zápalnou obetou mojich kňazov. Ten darebák, zloduch. Všetkých 450 dal pri potoku Kišon pobiť... Ľud ho má za hrdinu... Eliáš sa postavil proti mne... No počkaj. Odviedol odo mňa ľudí... Volali mu na slávu. Čo, že pršalo? Ten jeho Boh... Ja mu ukážem, kto tu vládne... Eliáš ešte nevie, kto je Jezabel... (Ukáže na seba, prísne.) Ja som Jezabel, kráľovna, a mne tu nikto rozkazovať nebude...

Achab (bojazlivo). Ani ja nie?

Jezabel (otočí sa k Achabovi a zlostne). Ani ty nie! Dostanem Eliáša. Mám predsa dosť svojich ľudí. (Otočí sa dozadu a nahlas.) Sluhovia! (Prídu traja.) Čo je s Eliášom?

1. sluha. Eliáš, pani, sa naľakal. Ušiel. Keď prišiel do Bersaby, ktorá patrí Júdsku, nechal tam svojho sluhu, sám vraj šiel na deň cesty na púšť. Od strachu si žiadal vraj

zomrieť. Hovoril: "Teraz je už dost, Pane, vezmi môj život, veď som ja nie lepší, ako moji otcovia!"

2. *sluha*. Potom si ľahol a usnul pod jalovcom. Vtedy sa mu vraj anjel dotkol pleca a povedal mu: "Vezmi a jedz!" Pozrel sa a hľa, pri hlave mal užiarený podpopolný pecník a krčah vody! Jedol teda, napil sa a znova zaspal.

3. *sluha*. A prišiel anjel Pána po druhý raz, dotkol sa ho a riekol: "Vstaň, jedz, lebo cesta je pre teba ďaleká!" Vstal teda a jedol a posilnený pokrmom odišiel smerom k Božej hore Horeb.

Jezabel (nahnevane). Odišiel... to sú mi správy. Ten darebák, zloduch. Mne, Jezabel, takú hanbu ešte nikdy nikto neurobil. Ja som tu ešte, Eliáš! Mne neutečieš! No počkaj! (*Ukáže rukou.*) Smerom k hore Horeb! (*Odchádza, za ňou aj sluhovia. Tma.*)

Obraz 9.

Javisko predstavuje horu Horeb. Eliáš sa ukladá na spánok. Je osvetlený iba Eliáš.

Kňaz (zľava). Skutočne išiel 40 dní a 40 noci, až prišiel k Božej hore Horeb. Vošiel do jaskyni a chcel v nej prenocovať. Hľa, tu ho znova oslovil Pán. (*Odchádza.*)

Boh. Eliáš. Čo tu robíš, Eliáš? (*Eliáš pomaly vstáva a kľaká si.*) Si ešte plný horlivosti za Pána, Boha zástupov? Synovia Izraela opustili moju zmluvu, oltáre zborili a mojich prorokov pobili mečmi! Teba samého som zachránil. Neboj sa o svoj život. Poď sem, pred svojho Pána. (*Pomaly.*) Predo mnou ide vietor, veľký a prudký, ktorý láme skaly a trhá vrchy: nie vo vetre som ja tvoj Pán. A po vetre zemetrasenie: nie v zemetrasení som ja tvoj Pán. A po zemetrasení oheň: nie v ohni som ja tvoj Pán. A po ohni tichý šum prichádza. (*Eliáš si zahali tvár.*) Čo tu robíš, Eliáš? Zober sa a vráť sa svojou cestou na púšť damašskú a keď dôjdeš, pomaz Elizea, syna Safatovho, za proroka namiesto seba! Elizeus sa postará a po tebe očistí národ od Bálových modlárov.

(*Počas reči kňaza z pravej strany príde Elizeus, kľakne si. Eliáš obide celé javisko, keď príde k Elizeusovi prehodi cez neho plášť.*)

Kňaz (zľava). A keď odtiaľ odišiel, našiel Elizea, syna Safatovho, keď práve oral. Dvanásť záprahov volov mal pred sebou, on bol pri dvanástom. Eliáš prešiel popri ňom a hodil naň svoj plášť. Elizeus zanechal teda voly, bežal za Eliášom a povedal mu: *(Eliáš pomaly odchádza, za ním ide Elizeus.)*

Elizeus. Dovoľ, aby som pobozkal svojho otca a matku, potom pôjdem s tebou! *(Eliáš krúti hlavou a berie za ruku Elizea.)*

Kňaz. Eliáš mu to nedovolil. Nato Elizeus vzal záprah volov, nástroje volov boli drevené jarma, ktoré Elizeus rozbil a spravil oheň. Volov zabil a mäso dal ľuďom k jedlu. Potom vstal, išiel za Eliášom, aby mu posluhoval.

Obraz 10.

Javisko predstavuje Achabov palác.

Achab (chodí hore-dolu, nahnevane). 32. králi s koňmi a vozmi obklúčili Samaariu. To bola drzosť.

Vojak (zľava). Prichádza Benadad, kráľ Aramu.

Benadad (kľakne si, bojzhlivo). Počuj, kráľ Achab, som tvoj sluha. Prosím ťa, nechaj ma nažive.

Achab (mierne). Si mojím bratom. Mestá, ktoré môj otec odňal tvojmu otcovi ti vrátim. Dávam ti slobodu. Môžeš odísť.

1. radca (rázne). Kráľ! Zabúdaš, ako tento poslal poslov s odkazom pre teba? Takto hovorí Benadad: Tvoje striebro a tvoje zlato patrí mne, i tvoje ženy a najlepšie deti sú moje.

2. radca (vážne). Kráľ, zabudol si, ako si zvolal starších krajiny a hovoril si o Benadadovi ako útočníkovi. Vtedy si od národa dostal odpoveď: "Nepoddaj sa!" Benadad sa chvystal, že zničí našu Samariu. Zabudol si, že hoci si mu slúbil, že mu dáš čo pýta len, aby neútočil, predsa vydal rozkaz na útok?

1. radca. Zabudol si na proroka, ktorý ťa povzbudil, aby si sa nevzdal a sám zaútočil. Stal si sa víťazom, keď si porazil Benadada a jeho opilých spoločníkov.

2. radca. Na tak rok ťa znovu upozornil prorok, že sa chystá proti tebe znova kráľ Aramu, Benadad. Uposlúchol si jeho radu. To všetko prorok ti oznámil, aby si vedel, že On, Pán, je mocný. Boh Eliášov dokázal svoju moc. Toto počínanie Benadada je lešť. Prišiel ťa prosiť, aby si ho nechal nažive.

Ten čo siahol na tvoj život. Staviasť sa proti tomu, kto ti dal víťazstvo.

Vojak. Kráľ! Prijatia sa dožaduje v súrnej veci nejaký muž. (Achab dá znamenie súhlasu, prichádza muž so zahalenou hlavou.)

Muž (so zahalenou hlavou). Tvoj sluha vyšiel do boja a vtedy dostal rozkaz: "Stráž tohto človeka! Ak sa stratí, ručíš mi za jeho život svojím životom." Ten však zle plnil rozkaz, človek ušiel.

Achab. Teda, keď nesplnil rozkaz, splní sa, čo bolo povedané. Život za život. Je to jasné, ten človek si zaslúži trest.

Muž (odhalí si tvár, kráľ i radcovia vyskočia, sú zhrození, prekvapení, prestrašení). Toto hovorí Pán kráľovi Achabovi: "Pretože si vypustil z ruky muža, kráľa Benadada, ktorý prepadol mojej kliatke, bude tvoj život za jeho život a tvoj ľud za jeho ľud."

1. radca. Kráľ, sám si si vypovedal nad sebou rozsudok preto, lebo si prepustil Benadada, hoci si ho mal usmrtiť. Benadad si zaslúžil smrť, veď dva razy ťa napadol. Bol predsa pre Izraelitov stálym nebezpečenstvom.

2. radca. Varovali sme ťa, lebo tento Boží muž vyriekol kliatku cherem a z toho, čo bolo prekliate, nik nesmie nič meniť.

Obraz 11.

Javisko predstavuje Achabov palác.

Kňaz (osvetlený). Po týchto udalostiach stalo sa toto: Jezraelský Nabot mal vinicu, ktorá bola v Jezraeli, v susedstve paláca kráľa Achaba. Achab chcel túto vinicu pre seba. Nabot však sa bránil, pretože vinica bola dedičstvo po jeho otcovi. To bola veľká a vážena vec v zmýšľaní národa. Toto nechcel pochopiť Achab.

Jezabel (prichádza z prava. Achab stojí a smutne pozerá do diaľky.) Čo ti je Achab? Si tak zronený a sluhovia mi hlásili, že nechceš ješť. (Starostlivo.) Si chorý? Alebo máš ťažkosti? Vrav, som predsa tvoja žena.

Achab (sa stále pozerá smutne do diaľky, pre seba). Hovoril

som z jezraelským Nabotom a povedal som mu: Daj mi svoju vinicu za peniaze, alebo ak ty chceš, dám ti za ňu vinicu. On však odpovedal: "Nedám ti svoju vinicu." Hovoril: "Božechráň, že by som ti dal dedičstvo po svojich otcoch."

Jezabel (zasmeje sa a povýšenecky). Achab, Achab! Máš ty veru vládu nad Izraelom! *(Rozkazovačne.)* Vstaň, jedz a rozveseľ sa... *(Pauza. Jezabel trochu premýšľa a potom radostne.)* Ja ti už zaopatrim vinicu jezraelského Nabota. *(Otočí sa.)* Stráž, privedte pisára.

Vojaci. Rozkaz! *(Jeden z nich odíde.)*

Jezabel (pre seba.) Tak... Napíšem list v mene Achaba. Udriem naň pečať a pošlem ho starším a predstaveným mesta, ktorý bývajú s Nabotom. Títo sa ma boja. Urobia všetko, čo im prikážem, banda zbabelcov. Vyhlásim pôst, na túto kajúcu pobožnosť sa musí zísť všetok ľud. Takto sa to robí, keď národ zastihne nešťastie alebo mu hrozí nešťastie. Tam ľudia hľadajú vinníka, pre ktorého ich Boh tresce, a domnievajú sa, že trest Boží prestane, ak vinníka sami potrestajú. *(Hlasnejšie.)* Tak toto bude pasca pre teba, Nabot.

Vojak (prichádza spolu s pisárom). Kráľovna, prichádza pisár.

Jezabel (nahlas, pomaly, môžu sa robiť aj krátke pauzy medzi rečou). Piš! Všetkým starším a predstaveným mesta: Vyhláste pôst a Nabota posadte na popredné miesto medzi ľud! Oproti nemu posadte dvoch mužov, vyvrhelov; tí nech dosvedčia: "Rúhal sa Bohu a kráľovi." Potom ho vyvedte a ukameňujte, nech zomrie! *(Pisár dopíše, kráľovna udrie pečať, pisár sa ukloní a odíde.)*

Jezabel (chodí hore-dole, občas sa usmeje, je plná pýchy). Nič sa nezmení na týchto slovách. Urobia všetko do botky. Vyhlásia pôst, Nabota posadia na popredné miesto, privedú dvoch vyvrhelov, a tí dosvedčia Nabotovi pred ľudom: "Nabot sa rúhal Bohu a kráľovi!" Vyvedú ho za mesto a ukameňujú. *(Škodoradostne.)* Zomrie. Prinesú len správu: "Nabota ukameňovali, je mŕtvy." *(Podíde k Achabovi, ktorý stále stojí na jednom mieste. Víťazne.)* Vstaň a zmocni sa vinice jezraelského Nabota, ktorú sa ti zdráhal dať za peniaze, lebo Nabot nežije, zomrel.

Obraz 12.

Javisko predstavuje priestor pred Nabotovu vinicu. Achab a Jezabel stojí vzadu javiska. Eliáš na opačnej strane vpredu javiska.

Kňaz (osvetlený). Keď Achab počul, že Nabot je mŕtvy, zobral sa, išiel k vinici jezraelského Nabota, aby sa jej zmocnil. Vtedy Boh takto oslovil Tesbana Eliáša.

Boh. Vyber sa, choď v ústrety izraelskému kráľovi Achabovi, ktorý je v Samarii; je zrovna v Nabotovej vinici, zišiel do nej, aby sa jej zmocnil. Povedz mu toto: "Takto hovorí Pán: Vraždil si a zmocnil si sa dedičstva? Povedz mu toto: Na mieste, kde psy lízali krv Nabotovu, budú lízať aj tvoju krv." (Svetlo.)

Achab (bojazlivo). Našiel si ma, nepriateľ?

Eliáš. Našiel, pretože si sa zapredal robiť, čo sa Pánovi nelúbi. Hľa, ja privediem na teba nešťastie, vyhubím tvoj rod, ako som vyhubil rod Jeroboama. To všetko pre hriechy, ktorými si zviadol Izrael. (Podíde k Jezabel.) Ale aj tebe, Jezabel, hovorí Pán: Psy budú žrať Jezabelu na jezraelskom poli. (Pokračuje v tme.) Kto z Achaba zomrie v meste, zožerú ho psy a kto zomrie v poli, zožerie ho nebeské vtáctvo.

Obraz 13.

Na javisku je ľud - muži, ženy a deti.

1. muž. Kráľ Achab bol pod mocou Jezabel. Tá vo všetkom rozkazovala. On bol v jej rukách len hračkou.

1. žena. Aj tak konal veľmi ohavne, keď sa dal strhnúť za pohanskými bohmi a opustil cestu Pánovu. Bol predsa chlap.

2. žena. Pán potrestá každého, kto opustí jeho cesty. Eliáš nás o tom presvedčil.

1. žena. Milovať budeš Pána, Boha svojho. Tento príkaz daný našim otcom cez Mojžiša zaväzuje všetkých, kráľa i nás. Kto sa bude priečiť a porušovať tento príkaz, a bude sa klaňať iným bohom a zavrhnúť úctu k jednému a pravému Bohu, ten musí čakať trest.

2. muž. Keď Eliáš vyniesol nad Achabom rozsudok smrti, Achab si roztrhol rúcho, obliekol si vrecovinu a postili sa. Ba chodil veľmi sklúčený.

1. muž. Eliášovi vtedy povedal Pán: "Videl si, ako sa Achab predo mnou pokoril? Pretože sa pokoril pre domnou, neprivediem nešťastie na jeho dom." Tri roky trval potom mier.

3. žena. Potom sa júdsky kráľ Jozafat spojil s Achabom a chceli bojovať proti Ramotu v Galaáde. Vtedy sa Achab obrátil na hádačov, nie prorokov, bolo ich približne 400 mužov, či má ísť do vojny proti Ramotu v Galaáde, alebo to má nechať?

2. žena. Tí mu odpovedali, aby šiel. Júdsky kráľ Jozafat sa však pýtal Achaba, či tu nemá ešte iného Pánovho proroka. Ten mu povedal, že má, ale že ho nenávidí, pretože mu neprorokoval dobro, ale len zlo. Povedal mu aj meno. Bol to Micheáš. Preto Jozafat poslal rýchlo pre Micheáša. Posol, ktorý ho šiel zavolať mu povedal, že všetci proroci jednomyselne prorokujú kráľovi, a to priaznivo. Musíš aj ty sa pripojiť k nim a predpovedať šťastie.

1. žena. Na to mu odpovedal Micheáš, že na život Pána, bude hovoriť len to, čo mu povie Pán. Keď prišli ku kráľom a pýtali sa ho, či majú tiahnuť do boja, Micheáš odpovedal: "Tiahni, budeš mať úspech."

4. žena. Vtedy sa na Micheáša obrátil Achab a povedal mu: "Kolko rás ťa mám zaprisahať, aby si v mene Pána ku mne hovoril len pravdu!"

2. muž. Toto som nepočul. Rozprávaj.

1. muž. Niečo som o tom počul, ak vieš, povedz to všetko po poriadku. (Počas reči ženy, niektorí si sadnú.)

4. žena (vážne). Micheáš vtedy rozpovedal: "Videl som celý Izrael roztratený po horách ako ovce, ktoré nemajú pastiera. Vtedy Pán riekol: "Títo nemajú pána; nech sa každý vráti v pokoji domov!" Nato izraelský kráľ vravel Jozafatovi: "Nehovoril som ti? Ten mne neprorokuje dobro, len nešťastie!" Ale ten povedal: "Nuž počuj slovo Pánovo! Videl som Pána sedieť na tróne a celé nebeské vojsko stáť pri ňom po jeho pravom a ľavom boku. A Pán povedal: Kto chce Achaba podviešť, aby išiel a padol pri Ramote v Galaáde?" Nato hovoril jeden tak, druhý tak. Potom vyšiel akýsi duch, zastal si pred Pánom a povedal mu: "Ja ho podvediem!" A Pán sa ho spýtal: "Čím?" Odpovedal: "Vyjdem a budem lživým duchom v ústach všetkých jeho prorokov." On riekol: "Oklameš, aj to

dokážeš! Choď, urob tak!" Pán teda vložil do úst všetkých týchto prorokov ducha lživého, lebo Pán ustanovil proti tebe nešťastie.

2. žena. Počula som, že vtedy jeden z falošných prorokov vyskočil a udrel Micheáša po líci a povedal: "Kadiaľže odišiel Pánov duch odo mňa, aby som hovoril s tebou?"

4. žena. Áno, tak som to počula i ja. Micheáš mu nato odpovedal: "Uvidíš to v deň, keď budeš chodiť z izby do izby, aby si sa schoval."

2. žena. Vtedy skríkol Achab, aby dali Micheáša do väzenia o chlebe a vode dovtedy, pokiaľ sa nevráti vraj ako víťaz.

4. žena. Micheáš však odpovedal: "Ak sa naozaj vrátiš, nehovoril skrže mňa Pán." Obaja králi Jozafat i Achab, tiahli teda proti Ramotu v Galaáde. Achab sa obliekol do odevu na boj, Jozafat však nie. Nepriateľský kráľ aramejský však dal príkaz svojim veliteľom vozov, ktorých mal 32, aby nebojovali s nikým, len s kráľom Izraela. Keď potom veliteľia vozov zazreli Jozafata, povedali si: "Je to iste kráľ Izraela!" a obrátili sa proti nemu do boja. Ale Jozafat vykrikol a keď veliteľia vozov videli, že to nie je kráľ Izraela, odstúpili od neho. Ale akýsi muž nevdojak natiahol kušu a zasiahol izraelského kráľa medzi záhybmi panciera. Nepomohlo Achabovi ani jeho prezlečenie za obyčajného vojaka. I povedal svojmu kočišovi: "Obráť a vyvez ma z bojišťa, som ranený!" Večer zomrel na vykrvácanie; krv sa rozliala vo vnútri voza. Okolo západu slnka zaznelo volanie: "Každý do svojho mesta, pretože zomrel kráľ!" Kráľa pochovali v Samarii. Krv kráľa na voze psy lízali. Tak sa splnili slová predpovedané, ktorú riekol Pán.

1. muž. Po smrti Achaba sa stal kráľom nad Izraelom jeho syn Ochoziáš. Aj o ňom je známe, že robí, čo sa Pánovi neľúbi, kráča po ceste svojho otca a matky. Slúži a klania sa Bálovi. Podobne ako jeho otec aj on popudzuje Pána.

1. žena. Posledné správy hovoria, že Ochoziáš ochorel a poslal poslov k bohovi chorôb a liečenia, či sa z choroby vylieči. Pán povedal Eliášovi, aby povedal poslom kráľa Ochoziáša, že kráľ nevstane zo svojho lôžka, ale musí zomrieť, pretože hľadá pomoc u falošných bohov a povedal mu i to, že Izrael má svojho pravého Boha. Keď kráľovi opísali človeka, čo im to povedal, nato kráľ povedal: "To je Eliáš."

3. žena. Potom ich kráľ poslal za Eliášom. Vojaci si robili posmech z Eliáša a ten zvolal na nich oheň z neba. Blesk ich

usmrtil. Kráľ poslal iných poslov. Ich veliteľ bol rozumný. Prehovoril Eliáša, aby s ním šiel ku kráľovi. Kráľovi povedal: "Pretože si sa spoliehal na falošných bohov, ako by v Izraeli nebolo Boha, preto z lôžka, na ktoré si uľahol, nezídeš, ale musíš zomrieť!"

1. žena. Skutočne zomrel podľa výroku Božieho, ktorý povedal Eliáš.

1. muž. Kto mi však povie, čo vie o Eliášovi dnes? Počul som čosi, čomu nerozumiem. (*Prichádza zahalený muž s dvoma mužmi. Stíhnu a prekvapení pozerajú na nich a tiež na seba.*)

2. muž (*prekvapený skríkne*). Veď je to Elizeus, na ktorého Eliáš prehodil svoj plášť, keď oral na dvanástich záprahoch a vtedy ho povolal za svojho spoločníka.

2. žena. Skutočne je to muž Boží (*zvedavo*) a kde je Eliáš? To je vzácné stretnutie.

1. muž. Ten nám bude najlepšie vedieť povedať, čo je s Eliášom?

2. žena. Elizeus, kde máš Eliáša? (*Elizeus si sadne, dajú sa mu napit', podá i svojim spoločníkom.*)

Elizeus (pomaly). Ostaň tu, povedal mi v Galgare, mňa Pán posielala až do Betela! Povedal som mu, že na život Pána, ho neopustím. Išli sme teda do Betela. V Beteli mi synovia prorockí, ktorí nám vyšli v ústrety, povedali: "Či vieš, že Pán vezme dnes tvojho pána do neba?" Povedal som im: "Aj to viem. Buďte ticho!" Potom mi Eliáš znova povedal, aby som tam ostal, že on musí ísť až do Jericha. Znova som mu odpovedal: "Na život Pána a na tvoj život, neopustím ťa." Išli sme teda do Jericha. Aj v Jerichu sa ma pýtali, či viem, že Pán vezme dnes môjho pána do neba? Aj im som povedal: "Viem to aj ja. Buďte ticho!" Znova mi povedal Eliáš: "Ostaň tu, lebo mňa Pán poslal k Jordánu!" Vtedy som mu povedal: "Na život Pána a tvoj život, neopustím ťa!" Išli sme teda oboja a za nami aj spomínaní prorockí synovia. Prišli sme k Jordánu. Eliáš vzal svoj plášť, zvinul ho, udrel vodu a tá sa rozdelila na dve strany a obaja sme prešli po suchu. Na druhom brehu mi Eliáš povedal: "Žiadaj si, čo ti mám urobiť, prv než budem od teba odňatý?" Pre pokoj, pred Pánom, žiadal som si, aby na mne spočinul dvojnásobne duch Pána, ako na ostatných prorockých synoch. "Ťažkú vec si žiadaš", povedal mi Eliáš. Potom povedal: "Ak ma budeš vidieť, keď budem od teba odňatý, stane sa ti to, ak nie, nestane sa." A ako sme išli v rozhovore, zrazu nás oddelil voz a ohnivé kone a Eliáš vystúpil vo

víchrici do neba. Volal som: "Otče môj, otče môj!" Voz Izraela a jeho pohonič!" (*Smutne.*) A viac som ho nevidel. Nato som si chytil rúcho, ktoré spadlo Eliášovi. Keď som sa vracal späť cez Jordán, vzal som Eliášov plášť, udrel som vodu a voda sa rozdelila na dve strany.

1. muž (*radostne*). Elizeus, duch Eliášov spočinul na tebe.

2. muž (*zamyslene*). Ohnivý voz, voz Izraela. Je v tom čosi podobné. Bitevný voz je našou najobávanejšou zbraňou. Eliáš bol takouto obávanou zbraňou. Nebol však len nástrojom, ako je voz v rukách kočiša, on sám bol pohonič voza.

2. žena. Veď aj inokedy sa mužovia Boží volajú zbraňou, mečom, kladivom.

Obraz 14.

Ako 1. obraze.

Jožko. Zaujímavé, ako tá hodina rýchlo prešla. Skutočne, Eliáš bol nebojácny ako Ján Krstiteľ. Obaja verne plnili, čo od nich žiadal Boh.

Zuzka. Ján Krstiteľ mal rúcho z tavej srsti. Eliášov plášť konal v rukách Elizea zvláštne divy. Ján Krstiteľ jedol lesný med a kobyľky na púšti. Eliáš pri potoku Karit jedol mäso a chlieb, ktorý mu nosil krkavec.

Anka. Ján Krstiteľ napomínal, aby sa ľudia rozdelili s tým čo mali; napríklad, kto mal dvoje šiat, aby dal tomu, kto nemal. Eliáš sa staral o spravodlivosť dedičstva, keď chcel Achab a Jezabel zobrať Nabotovi vinicu, ktorá bola jeho dedičstvom.

Kňaz (príde bližšie k nemu). A čo ty Paľko. Snáď si nespál? Na začiatku si mi skákal do reči, že som ťa mudel upozorniť, aby si sa pekne správal a teraz mlčíš.

Paľko (zahabene). O Jánovi Krstiteľovi, viem skoro všetko naspamäť, ale toto o Eliášovi som ešte nepočul. Ján Krstiteľ pripravoval ľudí na príchod Pána Ježiša. Teraz vidím, že aj Eliáš pripravoval ľudí na príchod očakávaného Mesiáša. Ľudia boli tiež zlí. Urážali Pána. Bolo to nechutné, keď sa klaňali všelijakým soškám z dreva, z kameňa a hliny, a prinášali im obeť, i vlastné deti zabíjali, keď boli maličké. A dokonca ich aj zamurovali do stien.

Kňaz (*usmeje sa*). Mám skutočne z vás radosť, deti. Vidím, že ste dávali dobrý pozor. Potrebné je, aby dobrý kresťan poznal i Starý zákon. Pretože mnoho vecí pochopí, keď pozná i príbehy zo Starého zákona. Aj dnes sú ľudia, ktorí sa priamo neklaňajú soškám z dreva, sádry či zlata, ale aj dnes je veľa ľudí, ktorí dávajú prednosť pre Pánom Bohom všetkému, inému len nie Bohu. Pre jedného je bohom dom, inému auto, ďalšiemu napríklad kariéra. Často nás Pán Boh napomína, škoda len, že ho nechceme počúvať. Preto si zoberme ponaučenie i z dnešného stretnutia. A teraz sa postavme. (*Zazvoní zvonček.*)